

List z Taizé

n° 270 špeciálne vydanie^{SK}

Keď sme sa rozhodli s ľuďmi zodpovednými za pastoraáciu mladých v Chile, že naše druhé medzinárodné stretnutie v Latinskej Amerike sa bude konať v Santiagu od 8. do 12. decembra 2010, netušili sme, že rok 2010 bude rokom, v ktorom budú trápenia čilského národa úmerné ich radosti. Príprava stretnutia mladých v tomto roku umožnila niekoľkým z našich bratov mať podiel na oboch z nich.

V čase, keď Čiľania a ostatné krajiny Latinskej Ameriky oslavujú 200. výročie vzniku republiky, prudká sila pevniny a mora im spôsobila veľké utrpenie.

Zemetrasenie vo februári postihlo najviac zo všetkých práve chudobných. Avšak veľkorysosť, ktorá vytryskla z hlbín duše národa ukázala, ako veľmi sú Čiľania jednou rodinou, zjednotenou v protivenstvách. Mnoho mladých Čiľanov išlo na pomoc tým, ktorí stratili domov a prácu. Venovali svoj čas a energiu na vybudovanie „mediasaguas“, malých drevených prístreškov, ktoré slúžia ako dočasné bývanie.

V tom istom roku domorodé obyvateľstvo Čile, najmä niektoré skupiny národa Mapuche, vyjadrili svoje utrpenie a požiadavky dlhou hladovkou.

O niečo neskôr priniesli obrazy tridsiatich troch baníkov, ktorí po nehode v bani mohli vyjsť opäť na zemský povrch radosť celému národu.

Medzinárodné stretnutie na začiatku decembra umožnilo tisícom mladých ľudí, a to nielen z Čile, ale z celého kontinentu, zdieľať radosti, starosti a problémy, a tak spoločne pracovať na ľudskejšom svete.

Boli sme radi, že na tomto stretnutí môžeme privítať aj mladých Haiťanov. Ich prítomnosť nám pripomenula obrovské utrpenie, ktoré spôsobilo v ich krajine zemetrasenie v januári 2010. Rany ani zďaleka nie sú uzdravené. Ak to politicko-spoločenská situácia v krajine dovolí, návštevou Haiti medzi stretnutím v Santiagu a Európskym stretnutím v Rotterdame (na konci decembra 2010) budeme môcť vyjadriť solidaritu, rovnako ako obdiv mladých ľudí zo všetkých kontinentov nad skutočnosťou, že viera drží Haiťanov vzpriamene aj uprostred protivenstiev.

Budeme sa modliť s nimi naďalej počas budúceho roka:

Bože, naša nádej, zverujeme ti ľud na Haiti. Zdrvení nepochopiteľným utrpením nevinných prosíme, podnecuj srdcia tých, ktorí prinášajú potrebnú pomoc. Poznáme hlbokú vieru obyvateľov tejto krajiny. Pomôž tým, ktorí trpia, posilni tých, ktorí sú sklesnutí, uteš tých, ktorí smútia; vylej svojho Ducha súcitu na tento ťažko skúšaný a tak veľmi milovaný ľud.

LIST 2011

List z Čile

RADOSŤ

Radosť srdca, to je tvoj život. Zanechaj smútok!¹ Táto výzva veriaceho, ktorý žil dávno pred Kristom, je adresovaná aj nám dnes.

V živote prechádzame utrpením a skúškami, niekedy trvajú dlhú dobu. Chceli by sme sa však usilovať vždy znova nachádzať radosť zo života.²

Odkiaľ táto radosť prichádza?

Prebúdza ju prekvapivé stretnutie, trvalé priateľstvo, umelecké dielo či krása prírody...

Láska nám prejavovaná dáva zrod šťasti, ktoré postupne naplňa hĺbku duše.³

¹ Pozri Kniha Sirachova 30, 22-23. Kresťan druhého storočia zvaný Hermas tiež píše: „Odej sa do radosti... Budú žiť pre Boha tí, ktorí si vyzliekli smútok, aby sa odeli všetkou radosťou.“

² To, čo ľudskému životu dáva naplnenie, nie sú veľkolepé výkony, ale jednoduchá radosť, ktorá sa dotýka hlbín srdca. Nedokončenosť každého života, jeho neucelenosť a utrpenie nie sú odstránené, avšak neuhášajú jasnosť pokoja.

³ Pravoslávny teológ Alexander Schmemmann (1921-1983) vo svojom Denníku napísal: „Radosť z ničoho, radosť odtiaľ, radosť z Božej prítomnosti a Jeho dotyku v duši. A skúsenosť tohto dotyku, tejto radosti (ktorú nám naozaj „nikto nevezme“, lebo sa stala samou hĺbkou duše) potom určuje chod, upriamenie mysle, vzťah k životu.“

A tak sme vedení k tomu, aby sme si vybrali radosť.

Niekedy tí, čo trpia biedou a nedostatkom, sú schopní celkom spontánnej radosti zo života, radosti, ktorá odolá sklúčenosti.⁴

Keď nás biblia opakovane pozýva k radosti, ukazuje nám jej prameň. Nezávisí iba od chvíľkových okolností, táto radosť pochádza z dôvery v Boha: „Ustavične sa radujte v Pánovi. Opakujem: Radujte sa... Pán je blízko.“⁵

Kristus neprišiel založiť nové náboženstvo, ktoré by súperilo s inými. V Kristovi Boh zdieľal našu ľudskú prirodzenosť, aby každý človek vedel, že je milovaný odvekou láskou a aby v spoločenstve s Bohom nachádzal svoju radosť. Keď v neho veríme, naše oči sa stále viac otvárajú pre všetko ľudské, pre lásku matky k dieťaťu, pre zanieťenosť tých, ktorí sa starajú o chorých... V týchto šľachetných činoch je prítomný Kristus, niekedy bez toho, aby bol poznaný.⁶

Kristus prináša radikálnu obnovu človeka. Tento nový život najprv sám žil a bojoval, aby ostal verný. Večer pred svojím zatknutím lámal chlieb vyslovujúc slová tajomstva: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás.“⁷ Áno, on je „Slovo, ktoré sa stalo telom.“⁸ On svoju nespravodlivú smrť premenil na dar svojho života. Vzkriesený z mŕtvych dýchol na svojich učeníkov a odovzdal im Ducha Svätého, samotný Boží život.⁹

Radosť zmŕtvychvstalého Krista vkladá Duch Svätý do hĺbky našej bytosti. Nie je tu len vtedy, keď je všetko jednoduché. Keď sa ocitneme pred náročnou úlohou, úsilie môže znovu prebudiť radosť. Dokonca uprostred trápení môže byť zasypaná, ako uhlíky tlejúce pod popolom, bez toho, že by vyhasla.¹⁰ V chvále ju necháme roz-

nietiť sa v nás, a prítomná chvíľa sa naraz rozjasní.¹¹

SÚCIT

Vybrať si radosť neznamená unikáť ďaleko od ťažkostí v živote. Naopak, ona nás uschopňuje čeliť skutočnosti, ba aj utrpeniu.

Rozhodnutie pre radosť je neodlúčiteľné od rozhodnutia pre človeka. Radosť nás naplňa bezhraničným súcitom.

Keď zakúsime Božiu radosť, hoci aj letmo, stávajú sa z nás ženy a mužovia spoločenstva. Individualizmus ako cesta k šťastiu je ilúziou.¹²

Byť svedkami spoločenstva predpokladá odvahu ísť proti prúdu. Duch Svätý nám dá potrebnú fantáziu, ako byť blízko tým, ktorí trpia, ako ich počúvať a ako sa nechať pohnúť ťažkými situáciami.¹³

Cesta k šťastiu v Ježišových šľapajach spočíva v darovaní samých seba, deň čo deň. Svojím životom, vo veľkej jednoduchosti, môžeme vyjadriť Božiu lásku.

Keby sa naše komunity, cirkevné spoločenstvá, skupiny mladých čoraz viac stávali miestami dobroty srdca a dôvery! Miestami, kde sa navzájom prijímame, kde sa snažíme chápať druhých a pod-

⁴ Aj po rokoch myslím na tých, ktorých som stretol na Haiti počas jednej návštevy s bratom Rogerom. V tejto nádhernej krajine vládne nesmierna chudoba. Nemôžem zabudnúť na matky, ktoré neraz ráno nevedia, či budú mať čo dať jesť svojim deťom v ten deň. A predsa, u väčšiny Haiťanov ani ničivé zemetrasenie v januári 2010 nedokázalo podlomiť dôveru v Boha.

⁵ List Filipanom 4, 4-5

⁶ Pozri Matúš 25, 35-40

⁷ Lukáš 22, 19

⁸ Ján 1, 14

⁹ Ján 20, 22

¹⁰ Otec Basil Gondikakis, opát kláštora na Hore Athos, to vyjadruje mystickým jazykom plným poézie: „S príkladom a s pomocou Panny sa každá mierna a priezračná duša otvorená božskej vôli môže stať Božou Matkou podľa milosti: počatím a zrodením malej radosti, ktorá presiahne smrť.“

¹¹ Pred svojím umučeníím Ježiš povedal svojim učeníkom: „Aj vy máte teraz zármutok, ale zasa vás uvidím a srdce sa vám bude radowať a vašu radosť vám nikto nevezme.“ (Ján 16, 22)

¹² Židovský filozof Martin Buber (1878-1965) napísal: „Ty ma stretáva z milosti – nenájde sa hľadaním. Ale to, že mu hovorím to podstatné slovo Ja-Ty, je akt môjho bytia, môj bytostný akt... Stávam sa sebou skrze Ty; stávajú sa Ja, hovorím Ty. Všetok skutočný život je stretnutím.“

¹³ Alberto Hurtado (1901-1952) je čilský svätec kanonizovaný Pápežom Benediktom VI. v roku 2005. Tento jezuitský kňaz je veľmi uctievaný vo svojej krajine, pretože dal svoj život chudobným. Založil „Domy Krista“, kde sú prijímaní ľudia bez domova, deti, ženy a muži v ťažkých situáciách. Ťažiskom celého jeho života a pôsobenia bola otázka: Čo by Kristus robil na mojom mieste? V roku 1947 napísal o tých, ktorí mu boli zverení: „Prvou vecou je milovať ich... Milovať ich do takej miery, až sa mi ich utrpenie stane neúnosným... Mojm poslaním nemôže byť len to, že ich uteším peknými slovami a nechám ich v ich biede, kým ja sa pokojne kŕmim a nič mi nechýba. Ich utrpenie ma musí bolieť... Milovať ich, aby žili, aby sa ľudský život v nich rozvíjal, aby sa im myseľ otvorila a neostali zaostalí... Ak ich budeme milovať, budeme vedieť, čo musíme pre nich urobiť. Odpovedia? Áno, čiastočne... a nič sa nestratí z toho, čo sa robí v láske.“

poriť ich, miestami, kde sme pozorní voči najslabším, voči tým, s ktorými sa bežne nestretáme, voči tým, ktorí sú chudobnejší ako my.

Jedným zo znakov dnešnej doby je krásna veľkodušnosť, s akou nespočetné množstvo ľudí pomáha obetiam ničivých prírodných katastrof. Ako môže táto veľkodušnosť motivovať naše spoločnosti aj v každodennom živote?¹⁴

Nech je materiálna pomoc v naliehavých situáciách akákoľvek potrebná, samotná nestačí. Dôležité je navrátiť spravodlivosť tým, ktorým bola odňatá.¹⁵

Kresťania v Latinskej Amerike pripomínajú, že boj proti chudobe je bojom za spravodlivosť. Spravodlivosť v medzinárodných vzťahoch, nie podporu.¹⁶

Naučme sa premáhať strach. Všetci poznáme reflex sebaobrany, keď si chceme zaistiť vlastnú bezpečnosť, aj na úkor dobra bližneho. Zdá sa, že sa to stupňuje v dnešnej dobe, keď pocit neistoty narastá. Ako nepodľahnúť strachu? Či nie tak, že pôjdeme v ústrety druhým, dokonca aj k tým, ktorí sa nám javia ako hrozba?

Imigrácia je ďalším znakom našich čias. Niekedy je vnímaná ako nebezpečenstvo, no je sku-

točnosťou, ktorú nemožno obísť a ktorá už formuje budúcnosť.¹⁷

Iným znakom tejto doby je rastúca chudoba vo vnútri bohatých krajín, kde opustenosť a izolovanosť sú mnohokrát prvými príčinami nestálosti, ekonomickej neistoty.

Prehnané hromadenie materiálnych dobier zabíja radosť, spútava nás v závisť. Šťastie je niekde inde – keď si volíme striedmy životný štýl, keď pracujeme nielen pre zisk, ale aby sme dali svojmu bytiu zmysel, keď sa delíme s druhými, každý môže prispieť k utváraniu budúcnosti pokoja. Boh nedáva ducha bojzlivosti, ale ducha lásky a vnútornej sily.¹⁸

ODPUSTENIE

Evanjelium nás povzbudzuje ísť ešte ďalej. Spravodlivosť musí viesť k odpusteniu, bez neho ľudská spoločnosť nemôže žiť. V mnohých oblastiach sveta sú hlboké rany minulosti. Osmelme sa teda skončiť to, čo sa môže skončiť dnes. Tak sa budúcnosť pokoja pripravovaná v Božom srdci bude môcť naplno rozvinúť.

Veriť v Božie odpustenie neznamena zabúdať na previnenie. Posolstvo odpustenia nikdy nemôže byť používané na ospravedlňovanie nespravodlivosti. Naopak, keď veríme v odpustenie, stávame sa slobodnejšími pre spoznanie vlastných chýb, rovnako ako omylov a nespravodlivostí okolo nás i vo svete. Je na nás napraviť všetko, čo sa napraviť dá. Na tejto obtiažnej ceste nachádzame životodarnú pomoc – v spoločenstve Cirkvi môže byť Božie odpustenie udeľované znova.

¹⁴ Počas svojej návštevy Veľkej Británie Pápež Benedikt VI. vydal túto výzvu: „Svet má obrovské zásoby, z ktorých vlády môžu čerpať na záchranu finančných inštitúcií „príliš veľkých, aby boli odsúdené na nezdar“. Zaiste je celistvý ľudský rozvoj národov sveta nemenej dôležitý - tu je podnik zasluhujúci si svetovú pozornosť, ktorý je naozaj „príliš veľký, aby bol odsúdený na nezdar.“

¹⁵ „To, čo dávaš chudobnému, nie je z tvojho majetku, ty mu iba vraciaš, čo je jeho. Lebo si si nechal len pre seba, čo bolo dané všetkým pre dobro všetkých. Zem patrí všetkým, a nie len bohatým, ale zmocnili sa jej niekolkí na úkor tých, ktorí pracujú. A tak vôbec nekonáš veľké skutky štedrosti, iba splácaš svoj dlh.“ (Ambróz z Milána, 4. storočie)

¹⁶ V dokumente Konferencie v Aparecide (máj 2007) katolícka Cirkev Latinskej Ameriky píše: „Pracovať pre spoločné dobro sveta znamená vytvárať spravodlivé regulovanie hospodárstva, financií a svetového obchodu. Naliehavo je treba pokračovať vo vonkajšom oddľžovaní, aby sa napomáhalo investíciám do rozvoja a do sociálnych výdavkov; stanoviť globálne obmedzenia, aby sa predišli a kontrolovali špekulatívne pohyby kapitálu, aby sa podporil rozvoj spravodlivého obchodu a zmenšenie ochranných bariér mocných, aby sa zaručili primerané ceny surovín, ktoré produkujú schudobnelé krajiny, a spravodlivé pravidlá na prilákanie a regulovanie investícií a služieb.“

¹⁷ Isteže, imigrácia musí byť regulovaná, nie však zo strachu z cudzincov, ale kvôli ich skutočnej integrácii. Pre imigrantov je prvoradé nájsť bývanie, prácu a naučiť sa jazyk. Zo strany hostiteľských krajín ide zaručovanie práv ruka v ruku s rozumným očakávaním plnenia povinností. Nemalo by byť povolaním kresťanov v tomto kontexte ukázať svojím životom, že strach z cudzinca ako cudzinca nie je opodstatnený? Zoznámiť sa, navzájom sa spoznávať, to by mohol byť prvý krok k prekonaniu strachu, ktorý pramení v ignorancii.

¹⁸ Pozri Druhý list Timotejovi 1, 7

Nasledujúce zastávky na Púti dôvery na zemi

Na stretnutí v Rotterdame bude oznámené miesto 34. Európskeho stretnutia mladých, ktoré sa bude konať od 28. decembra 2011 do 1. januára 2012.

S mladými ľuďmi z celej Európy pôjde brat Alois a ďalší bratia od 22. – 25. apríla 2011 do Moskvy sláviť Veľký týždeň a Veľkú noc s Ruskou pravoslávnuou cirkvou.

Posolstvá prijaté pri príležitosti stretnutia v Rotterdame: pozri <http://www.taize.fr/sk>

Každý človek potrebuje odpustenie tak ako každodenný chlieb.¹⁹ Boh ho dáva stále a zdarma, „on ti odpúšťa všetky previnenia“.²⁰ Otvorením rúk v modlitbe môžeme akoby celkom jednoduchým gestom vyjadriť našu túžbu prijať odpustenie.

Keď v modlitbe Otčenáš prosíme: „Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame...“, Božie odpustenie sa nás už dotýka. Nie sú to prázdne slová, niečo sa deje, keď sa modlíme slovami, ktoré učil sám Ježiš. Aj my sme potom ochotní odpustiť a neodsúdiť druhého človeka raz navždy, keď nám ublížil.

Kristus rozlišoval medzi osobou a spáchaným previnením. Do svojho posledného výdychu na kríži odmietal kohokoľvek odsúdiť. Vôbec neumenšoval vinu, vzal ju na seba.

Sú situácie, kedy nedokážeme odpustiť. Rana je príliš veľká. Pamätajme vtedy, že Božie odpustenie nikdy nezlyhá. Nám sa darí odpustiť niekedy iba postupne. Už túžba odpustiť je prvým krokom, dokonca aj keď zostáva zaplavená horkosťou.

Keď Boh odpúšťa, koná viac ako je zotretie viny. Dáva nový život v jeho priateľstve, dňom i nocou podnecovaný Duchom Svätým.

Prijímať a sprostredkovať Božie odpustenie je cesta, ktorú otvoril Kristus. Napredujeme po nej napriek našej krehkosti a našim zraneniam. Kristus z nás nerobí ľudí, ktorí už prišli do cieľa.

Sme chudobní evanjelia. Ako kresťania si nenárokujeme byť lepšími než druhí. Vyznačujeme sa jednoducho voľbou patriť ku Kristovi. V tomto rozhodnutí chceme byť úplne dôslední.²¹

A všetci môžeme dôjsť k objavu, že prijaté alebo darované odpustenie prináša radosť. Vedomie, že je nám odpustené, je azda jednou z najhlbších a najoslobodzujúcejších radostí. V ňom je prameň vnútorného pokoja, ktorý nám Kristus chce odovzdať. Tento pokoj nás privedie ďaleko, bude vyžadovať pre druhých a pre svet.²²

f. Alois

¹⁹ Suzanne de Dietrich (1891-1981), protestantská teologička, ktorá v začiatkoch Taizé povzbudzovala brata Rogera a prvých bratov, aby sa neváhali zaviazat' na celý život v komunite, napísala: „Kresťan je človek, ktorý žije z odpustenia, ktorý dobre vie, že každý deň prestupuje Božie prikázania, ale ktorý sa rovnako každý deň vracia k Bohu a ktorý vie s nepremožiteľnou istotou, že Boh takisto bude mať posledné slovo v jeho živote. Kristus ho vzal na seba, urobil sa zodpovedným za neho pred svojím Otcem. Nie je v boji sám; ten, ktorému sa dal, ho nikdy neopustí; všetka jeho istota je založená nie na tom, kým už je, ale na tom, kto je Boh; na vernosti a láske Božej zjavenej v Kristovi Ježišovi. A preto ho vlastné pokroky nezaslepia a jeho nezdary ho nesklúčia. Vstáva stále, lebo už nepatrí sebe, ale patrí inému.“

²⁰ Žalm 103, 3. Celý tento žalm ospevuje Božie odpustenie. A prorok Izaiáš pripomínal národu v temnom období dejín, že Boh vždy odpúšťa, hovoriac: „Zotriem tvoje zločiny ako oblak...“ (Izaiáš 44, 22).

²¹ „Kresťan patrí Kristovi nie len tak, ako mu patria bezpochyby všetci ľudia, ale on patrí k nemu, to znamená, že dielo, ktoré Ježiš Kristus koná vo svete, sa stane tiež zmyslom jeho konania, boj, ktorý Ježiš Kristus bojuje v temnote proti temnote, sa stane bojom, v ktorom spolu bojujú sa smie aj on dať.“ (Karl Barth, 1886-1968)

²² Serafim zo Sarova, ruský mních 19. storočia (1759-1833) napísal: „Dosiachni pokoj vo svojom vnútri a tisíce okolo teba nájdu spásu.“